

بررسی رابطه عوامل ساختار سرمایه و طبقات ریسک سیستماتیک در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران

دکتر سید علیرضا موسوی* و حمیده کشاورز**

* استادیار- دکتراي مدیریت بازرگانی- عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد فیروزآباد

** کارشناس ارشد حسابداری- دانشگاه آزاد اسلامی واحد مرودشت

تاریخ دریافت مقاله: ۱۳۸۸/۰۹/۲۱

تاریخ پذیرش مقاله: ۱۳۸۹/۰۲/۲۶

چکیده

یکی از مهمترین اجزای هر فعالیت اقتصادی فراهم کردن منابع مالی مورد نیاز است، که این منابع را می‌توان از محل حقوق صاحبان سهام یا بدھی تأمین کرد. در همین راستا مدیران مالی در شرکت‌ها تصمیم‌گیری‌های ترکیب منابع تأمین مالی یا به عبارت دیگر ساختار سرمایه می‌باشد و تصمیمات اتخاذ شده در این زمینه در راستای افزایش ارزش شرکت است. موضوع ساختار سرمایه از جمله مسائلی است که تاکنون تحقیقات و آزمون‌های زیادی بر روی آن انجام شده است و در حال حاضر نیز تحقیقات نظری و بررسی‌های تجربی در مورد آن ادامه دارد. سؤال اصلی این تحقیق عبارت است از اینکه چگونه شرکت‌ها استراتژی‌های تأمین مالی را هنگامی که موضوع، طبقات ریسک سیستماتیک است، تغییر می‌دهند؟ برای این منظور داده‌های مورد نیاز این پژوهش از ۹۹ شرکت فعال در بورس اوراق بهادار تهران در دوره زمانی ۱۳۸۶-۱۳۷۸ با استفاده از نرم افزار ره آورد و تدبیرپرداز جمع آوری گردیده است. تکنیک‌های آماری مورد استفاده جهت آزمون فرضیات ضریب رگرسیون می‌باشد. در این پژوهش شرکت‌ها براساس متوسط تغییرات ریسک سیستماتیک (β) به سه طبقه بالا، متوسط و پایین تقسیم شده و عوامل ساختار سرمایه مؤثر بر تأمین مالی از طریق بدھی‌های بلند مدت و کوتاه مدت براساس سه تئوری توازنی ایستا، ترتیب هرمی (سلسله مراتب) و جریان نقد آزاد انتخاب شده‌اند. تحقیق حاضر شامل شش فرض بوده که نتایج حاصل نشان می‌دهد شرکت‌های با ریسک متوسط و پایین بنوبت از بدھی‌های کوتاه مدت و بلند مدت بیشتر استفاده می‌کنند و شرکت‌های با ریسک بالا نسبتاً بیشتر از بدھی‌های بلند مدت نسبت به بدھی‌های کوتاه مدت استفاده می‌کنند. از این رو شرکت‌های با ریسک بالا تمايلی به بالا بردن تأمین مالی از طریق سهام عادی ندارند. از این گذشته نتایج نشان می‌دهد که شرکت‌های با ریسک بالا نسبتاً به وسیله مفروضات تئوری ترتیب هرمی متاثر شده‌اند و همچنین شرکت‌های با ریسک متوسط به وسیله مفروضات جریان نقد آزاد تحت تأثیر قرار گرفته‌اند. نتایج حاصل از این پژوهش با نتایج تحقیقات تارک و همکارانش (۲۰۰۸)¹ مطابقت دارد.

واژه‌های کلیدی: ساختار سرمایه، تأمین مالی، ریسک سیستماتیک، تئوری ترتیب هرمی، تئوری توازنی ایستا، تئوری جریان نقد وجود

پرسش را مطرح می‌کند که "چگونه بنگاه‌ها، ساختار سرمایه خود را انتخاب می‌کنند؟" و پاسخ می‌دهد: "ما نمی‌دانیم" (مایرز، ۱۹۸۴، ۵۷۵).^۹

تصمیمات مالی گوناگون برای رفاه مالی شرکت امری واجب است. یک تصمیم نادرست درباره ساختار سرمایه ممکن است منجر به ضبط و حراج کردن اموال برای تامین بدهی مالی و سرانجام ورشکستگی شود. مدیران شرکت‌ها ساختار سرمایه شان را طوری انتخاب می‌کنند که ارزش شرکت را افزایش دهند. به هر حال شرکت‌ها سطوح اهرم مالی متفاوتی را برای رسیدن به یک ساختار سرمایه مطلوب سرمایه انتخاب می‌کنند. اگرچه تحقیقات نظری و تجربی به ساختار سرمایه مطلوب اشاره دارند، اما هنوز یک روش خاصی وجود ندارد که مدیران شرکت‌ها بتوانند برای رسیدن به سطح بدهی مطلوب انجام دهند. تئوری‌های مالی وجود دارد که قدری به درک چگونگی انتخاب ترکیبی از تامین مالی موثر بر ارزش شرکت کمک می‌نمایند (اریوتیز، ۲۰۰۷، ۳۲۱).^{۱۰}

مودیگیانی و میلر^{۱۱} از پیشگامان نظریه پرداز درباره ساختار سرمایه می‌باشند. آنها با ارائه تئوری خود پایه و اساس مباحث علمی را در مورد ساختار سرمایه و ترکیب آنها بنا نهادند (مایرز، ۲۰۰۱، ۸۱). بعد از نظریه مودیگیانی و میلر که با برخی شرایط محدود کننده اثر تأمین مالی بر ارزش شرکت را نامربوط بیان کردند، ساختار سرمایه به وسیله تئوری‌ها و کمک‌های تجربی بسط داده شد (ویویانی، ۲۰۰۸، ۱۷۲). ادبیات درباره عوامل ساختار سرمایه در سه تئوری توازنی ایست، ترتیب هرمی و جریان نقد آزاد شناخته شده است، که هر تئوری تفسیر متفاوتی از تأمین مالی شرکت‌ها ارائه می‌کند. (تارک، ۲۰۰۷، ۲۵). براساس تئوری توازنی ایست، شرکت‌ها ساختار سرمایه مطلوب را به وسیله مقایسه

مقدمه

موضوع مربوط به ساختار سرمایه شرکت‌ها به یک دامنه از عنوان‌های تحقیق اساسی میان دانشجویان و دستاندرکاران در یک مدت طولانی تعلق دارد. سوال اساسی این است که: آیا شرکت‌ها ساختار سرمایه شان را با آگاهی اداره می‌کنند (تئوری توازنی ایستا)^۱ و یا ساختار سرمایه موجود شرکت طی یک روند تصادفی معین به وسیله سودآوری گذشته، اختیار سرمایه گذاری، سیاست تقسیمی سود و یا وضعیت بازار سرمایه، اداره شده (تئوری ترتیب هرمی و تئوری زمانبندی بازار^۲) است؟ در این مورد توافق عامی وجود ندارد و همان‌طوری که توسط بسیاری از دانشجویان بحث شده، نه تئوری ترتیب هرمی و نه تئوری توازنی ایستا نمی‌توانند تصمیم رضایت‌بخشی از انتخاب ساختار سرمایه مناسب در عمل را فراهم کنند (گraham و هاروی، ۱۹۹۹، ۱۸۷؛ گود و همکاران^۳، ۲۰۰۴، ۳۸). مطالعات زیادی نتیجه گیری می‌کنند که شرکت‌ها نسبت اهرم مالی هدف دارند، و آن را در بلند مدت دنبال می‌کنند (تئوری توازنی ایستا)، اما رفتار ترتیب هرمی به نظر می‌رسد که بر تصمیمات ساختار سرمایه کوتاه مدت تسلط دارد (مایر و ساسمن^۴، ۲۰۰۴؛ تاکر و استوجا^۵، ۲۰۰۴، ۴۰) و بدھی بلند مدت منبع تامین مالی همه طبقات ریسک سیستماتیک است. (Tarek et al, 2008,25) به هر حال معملاً باقیمانده و یکی از دلایل برای متناقض بودن نتایج می‌تواند در متفاوت بودن کشورها و عوامل خاص شرکت‌ها^۶ مشاهده شود (سپا^۷، ۲۰۰۸، ۵۶).

در هر صورت مایرز در مورد موضوع ساختار سرمایه می‌نویسد: "ما اطلاعات بسیار کمی در مورد آن داریم." و از آن به عنوان معنای ساختار سرمایه یاد می‌کند و این

1. Trade-off theory
2. Pecking order and market timing theories
3. Graham & Harvey
4. Gaud et al
5. Mayer & Sussman
6. Tucker & Stoja
7. Company-specific factors
8. Seppa

9. Myers

10. Eriots

11. Modigliani and Miller (1958)

12. Viviani

13. Tarek

استراتژی‌ها ممکن است تغییر کنند و متأثر از تئوری دیگری شوند. این علت اصلی ادبیات است که نمی‌تواند در یک تئوری (یا یک تفسیر) درباره عوامل ساختار سرمایه در برگرفته شود (تارک، ۲۰۰۷، ۲۵). البته تئوری‌های دیگری از جمله تئوری نمایندگی مطرح شده است. ادبیات مالی شرکت‌ها نسبت به تغییرات ساختار سرمایه شان ناشی از مسئله نمایندگی را شرح می‌دهد که ممکن است درجه ریسک شرکت‌ها را افزایش دهد. مطابق با تئوری نمایندگی، سهامداران پروژه‌ها با ریسک بالا را ترجیح می‌دهند که این برخلاف سلیقه تامین کنندگان از طریق بدھی می‌باشد (تارک، ۲۰۰۸، ۷). استفاده از بدھی کوتاه مدت این برخورد نمایندگی را کاهش می‌دهد. بنابراین این کاهش یافتن به درجه ریسک مربوط می‌شود. این عمل اشاره دارد به این که هنگامی که شرکت‌ها نسبت به ریسک اطمینان بدون حفاظ^۳ هستند، باید تغییرات قطعی نسبت به ساختار سرمایه شان برای مقابله با مسئله نمایندگی وابسته مورد انتظار ایجاد کنند (لیلاند و توفت، ۱۹۹۶، ۹۹۰). مسئله نمایندگی به اینکه هم سرمایه گذاران و هم مدیران شرکت‌ها باید تا حدودی از اثرات تغییر ساختار سرمایه بر درجه ریسک سیستماتیک وابسته به سرمایه گذاری‌هایشان آگاهی داشته باشند، اشاره دارد (همادا^۴، ۱۹۷۲، ۴۳۶). در صورت وجود اطلاعات نامتقارن، شرکت‌ها ممکن است تأمین مالی از طریق بدھی را نسبت به تأمین مالی از طریق فروش سهام ترجیح دهند (مایرز و ماجلوف^۵، ۱۹۸۴ و جون^۶، ۱۹۸۷، ۶۳۰).

این تحقیق رابطه میان بدھی‌های کوتاه مدت و بلند مدت طبقات ریسک سیستماتیک و عوامل ساختار سرمایه را مورد بررسی قرار می‌دهد. در واقع سوال تحقیق این است که: چگونه شرکت استراتژی‌های تأمین مالی از طریق بدھی، هنگامی که موضوع طبقات ریسک سیستماتیک

مالیات سود بدھی، هزینه‌های ورشکستگی و هزینه‌های نمایندگی بدھی و سهام عادی انتخاب می‌نمایند و اینکه نقش انطباطی^۷ بدھی را بیان می‌کند و واقعیت این است که بدھی هزینه‌های اطلاعاتی کمتری نسبت به سهام عادی بیرونی متحمل می‌شود، که این مورد توسط مودیگلیانی و میلر (۱۹۶۳)، جنسن و مکلینگ (۱۹۷۶)، مایرز (۱۹۸۴) و تیتمان (۱۹۸۴)^۸ بیان شده است. بنابراین اهرم مالی هزینه سرمایه را مینیمم و ارزش شرکت را ماکزیمم می‌نماید. در تئوری ترتیب هرمی در نتیجه عدم تقارن اطلاعات میان اشخاص دارای اطلاعات محروم‌نه (درون سازمانی) و بیرون از سازمان، شرکت‌ها ترجیح می‌دهند که اول به وسیله منابع داخلی و در مرحله بعد به وسیله بدھی و در پایان به وسیله سهام عادی سرمایه گذاری شود. نسبت بدھی به زمان درباره درجه نامتقارن اطلاعات بر روی ظرفیت تامین مالی و بر محدودیت‌های گوناگونی که شرکت در دستیابی به منابع مختلف تأمین مالی برخورد می‌کند، مربوط می‌شود. بنابراین در ترتیب هرمی مشاهده می‌شود که اهرم مالی سودآوری گذشته و فرصت‌های سرمایه گذاری شرکت‌ها را منعکس می‌نماید (ویویانی، ۲۰۰۸، ۱۷۲). در تئوری جریان نقد آزاد فرض بر این است که بدھی تعهدات ثابت (بهره بدھی و پرداخت اصل بدھی) را ارائه می‌نماید، که در آینده توسط شرکت برآورده می‌شود. این تعهدات فرضی است در برابر تصاحب جریان نقد آزاد (اگر وجود داشته باشد)، بنابراین مانع از مصرف منابع مالی شرکت توسط مدیران می‌شود (تارک، ۲۵، ۲۰۰۷). سه تئوری شناخته شده هر یک دارای مفهومی هستند، که پیشنهادات و فرضیات مربوط به خود را دارند (مایر، ۲۰۰۱، ۸۳). در واقع سه تئوری نمی‌تواند تصویر کاملی درباره تکرار ساختار سرمایه را شرح دهد، به این معنا که شرکت‌ها می‌توانند استراتژی‌های ساختار سرمایه‌ای را اتخاذ کنند که شرایط خوبی دارند. هنگام تغییر وضعیت واحد تجاری، تصمیمات تأمین مالی و

3. Exposed

4. Leland & Toft

5. Hamada

6. Myers & Majluf

7. John

1. disciplinary role

2. Modigliani & Miller, 1963; Jensen & Meckling, 1976; Myers, 1977; Titman, 1984

است، تغییر می‌دهد؟

ایستا که براساس هزینه‌های ورشکستگی و تنگدستی مالی^۸ و هزینه‌های نمایندگی تشکیل شده و طبق این تئوری هر افزایشی در سطح بدھی، موجب افزایش در هزینه‌های ورشکستگی و تنگدستی مالی و هزینه‌های نمایندگی می‌شود، در نتیجه موجب کاهش ارزش شرکت می‌شود. به طور کلی مطالعات زیادی در زمینه تجربی بودن تئوری‌های ساختار سرمایه صورت گرفته، که در این مطالعات ساختار سرمایه شرکت‌ها به فاکتورها و عواملی نظیر فرسته‌های رشد، سهم دارایی‌های ثابت(مشهود) نرخ مالیاتی موثر، پوشش‌های مالیاتی غیر بدھی، اندازه شرکت، سودآوری و جریان نقد آزاد مربوط می‌باشند (کارادنیز و همکاران^۹، ۲۰۰۹، ۵۹۶). بکلر و ورگلر با بررسی ارتباط میان ساختار سرمایه و زمان‌بندی بازار^{۱۰} به این نتیجه رسیدند که بنگاه‌های با اهرم مالی کم تمایل دارند و جو خود را زمانی که ارزش آنها بالا است، افزایش دهنند و بر عکس (بیکر و یورگلر^{۱۱}، ۲۰۰۲، ۱). ولش ارتباط بازده سهام و ساختار سرمایه را مورد بررسی قرار داد و بازده سهام را یک تخمین زننده‌ی درجه اول برای نسبت‌های بدھی معرفی می‌کند، که شاید تنها اثری است که درباره تغییرات بدھی استنباط می‌شود (ولج^{۱۲}، ۲۰۰۴، ۱۰۶).

هواکیمیان طی تحقیقات خود به این نتیجه رسید که اگرچه معاملات سهام ممکن است با شرایط بازار سهام، زمان‌بندی شود، اما آنها اثرات عمده نهایی طولانی بر ساختار سرمایه ندارند (هواکیمیان^{۱۳}، ۲۰۰۶، ۲۲۱). تارک و همکارانش عوامل ساختار سرمایه شرکت‌ها را در اقتصادی نوظهور، با توجه به سه تئوری توازنی ایستا، ترتیب هرمی، جریان نقد آزاد مورد بررسی قرار دادند. نتایج نشان داد که شرکت‌ها از بدھی کوتاه مدت و بلند مدت در تنظیم اهرم مالی استفاده می‌کنند، که وابستگی نسبی در مورد بدھی‌های بلند مدت است (تارک و همکاران، ۲۰۰۷، ۲۵) و همچنین تحقیقی در زمینه ارتباط با عوامل ساختار سرمایه و طبقات ریسک سیستماتیک نا مترافقان در مصر انجام دادند و شرکت‌ها را

مروری بر ادبیات تحقیق

رابطه میان ساختار سرمایه و ارزش شرکت موضوع مناظره آمیز قابل توجهی می‌باشد و در دهه‌های گذشته زیاد مورد توجه محققان قرار گرفته است (آبور^۱، ۲۰۰۶، ۴۳۹). مودیگیانی و میلر از جمله محققان بوده‌اند، که در علم نظری اثر ساختار سرمایه بر ارزش شرکت پیشقدم شدند. آنها در نظریه اولیه شان بیان کردند که زمانی که مالیات وجود نداشته باشد، بازارها کاملاً کارا هستند. بنابراین ساختار سرمایه و تصمیمات تامین مالی اثری بر هزینه سرمایه و ارزش بازار شرکت ندارد. در پیشنهاد دومشان آنها مدعی شدند که بهره پرداختنی بدھی^۲، مالیات را کاهش می‌دهد، بنابراین هزینه بدھی نسبت به هزینه سرمایه کمتر می‌باشد (کارادنیز و همکاران^۳، ۲۰۰۹، ۵۹۵). بعد از نظریه مودیگیانی و میلر تحقیقات عمیق تری در زمینه مفهوم ساختار سرمایه انجام شد و چندین تئوری شکل گرفت (اریوتیز^۴، ۲۰۰۷، ۳۲۱). به طور مثال، نخستین دوره رشد تئوری ترتیب هرمی در تحقیق دونالدسون^۵ (۱۹۶۱) پیگیری شده است. او به طور نمونه شرکت‌های بزرگ را مورد بررسی قرار داد و نشان داد که مدیران شدیداً به منابع داخلی توجه دارند و از واریز و جو خارجی ممانعت می‌کنند، مگر در صورت نیاز به افزایش وجه نقد، که در مورد سرمایه خارجی مورد نیاز مدیران به طور کلی از انتشار سهام جدید دوری می‌کنند. نتایج حاصل از تحقیقات دولاندسون به وسیله میرز و مجلوف^۶ (۱۹۸۴) به صورت سلسه مراتب انتخاب تامین مالی تشریح شد. در این سلسه مراتب شرکت‌ها تمایل دارند که در مرحله اول به وجود نقد داخلی (مانند سود تقسیم نشده) و در مرحله بعد بدھی و سرانجام تمایل به انتشار سهام عادی برای تامین باقیمانده سرمایه مورد نیاز دارند (واسلیوس و همکاران^۷، ۲۰۰۹، ۸۷). یا تئوری توازنی

-
- 8. Financial distress
  - 9. Karadeniz et al
  - 10. Market timing
  - 11. Baker & Wurgler
  - 12. Welch
  - 13. Hovakimian

- 1. Abor
- 2. Interest payment of debt
- 3. Karadeniz et al
- 4. Eriots
- 5. Donaldson
- 6. Myers & Majluf
- 7. Vasiliou et al

شرکت‌های بزرگ بیشتر انتظار می‌رود که از نسبت‌های بدھی هدف حمایت کنند (ازکان^۴، ۲۰۰۱، ۱۷۵؛ گراهام و هاروی^۵، ۲۰۰۱، ۱۸۸).

اثر مالیات نسبی^۶ - در رابطه با این موضوع اثرات انواع مختلف مالیات‌ها بر روی تصمیمات نسبت به تغییر ساختار سرمایه مورد آزمون قرار گرفته‌اند. تعدادی از محققان دریافتند که که رابطه میان اندازه میان پوشش‌های مالیات غیر بدھی^۷ و اهرم مالی معکوس می‌باشد (ازکان، ۲۰۰۱، ۱۷۵؛ روز^۸، ۱۹۸۵، ۶۳۷). تعدادی نیز به این نتیجه رسیدند که که پوشش‌های مالیات غیر بدھی بر نسبت‌های بدھی اثری ندارند (همایی‌فر و همکاران^۹، ۱۹۹۴، ۱۰؛ تیتمن و وسلز^{۱۰}، ۱۹۸۸، ۲). و امتیازات مالیاتی اهمیت مناسبی در شرکت‌های با اندازه متوسط و اهمیتی زیاد برای شرکت‌های بزرگ و شرکت‌هایی که به طور منظم سود پرداخت می‌کنند دارا می‌باشد (گراهام و هاروی، ۲۰۰۱، ۱۸۷).

هزینه‌های نمایندگی: بدھی‌های شرکت تعهد شده با وجود نقد تصفیه می‌شوند، بنابراین مقدار جریان نقد آزاد در دسترس نزد مدیران برای فعالیت‌های شخصی کاهش می‌یابد. با وجود نقد شرکت‌های با احتمال بالای مسئله جریان نقدی آزاد و شرکت‌های با چندین فرصت سرمایه گذاری مورد انتظار سطوح بدھی بالایی دارند (استولز^{۱۱}، ۱۹۹۰، ۴).

سودآوری: شواهدی در مورد نقش تامین مالی از طریق سودنباشته و رابطه آن با ساختار سرمایه وجود دارد. شرکت‌ها ترجیح می‌دهند، اول سرمایه را با سود انباشته، دوم با بدھی و سوم با انتشار سهام جدید افزایش دهند (تئوری ترتیب هرمی) (مایرز و مجلوف، ۱۹۸۴، ۱۸۸؛ مایرز، ۱۹۸۴، ۵۷۷). بسیاری محققان به این نتیجه رسیدند که رابطه معکوس میان سود آوری و اهرم مالی وجود دارد و دریافتند که میان سودآوری و سطح بدھی در ساختار سرمایه شان رابطه منفی وجود دارد (تیتمن و

از لحاظ متوسط تغییرات ریسک سیستماتیک به سه گروه شرکت‌های با ریسک بالا، متوسط و پایین طبقه بندی کردند و به این نتیجه رسیدند که بدھی بلند مدت منبع تأمین مالی همه طبقات ریسک سیستماتیک است و اینکه شرکت‌های با ریسک متوسط، بدھی بلند مدت خود را براساس بدھی شاخص صنعت وفق می‌دهند و به تأمین مالی از طریق بدھی بلند مدت وابسته می‌باشند و همچنین این شرکت‌ها نسبتاً تحت تأثیر مفروضات اساسی جریان نقدی آزاد قرار می‌گیرند و شرکت‌های با ریسک بالا به وسیله تئوری ترتیب هرمی تحت تأثیر قرار می‌گیرند (تارک و همکاران، ۲۰۰۸، ۷). سه پا تصمیمات ساختار سرمایه در شرکت‌های غیر مالی^۱ مورد بررسی قرار داد و به این نتیجه رسید که تصمیمات ساختار سرمایه در میان شرکت‌های غیر مالی به وسیله تئوری ترتیب هرمی تفاوت تحریک شده‌اند و شواهدی وجود دارد که بیان می‌کند که انتخاب ساختار سرمایه مطلوب در بلند مدت سست (ضعیف) مانده است. نیرومندی رفتار ترتیب هرمی تفاوت میان شرکت‌های بزرگ و کوچک را قبل توجه می‌نماید (سپا، ۲۰۰۸، ۵۵). ویویانی در زمینه عوامل ساختار سرمایه مطالعه تجربی روی شرکت‌های صنعت نوشیدنی در فرانسه انجام داده است و تئوری ترتیب هرمی را برای تشریح اهرم مالی در شرکت‌های نوشیدنی فرانسه مناسب دانسته است (ویویانی، ۲۰۰۸، ۱۷۱).

چارچوب نظری

در این بررسی شرکت‌ها براساس ریسک سیستماتیک به سه طبقه: بالا، متوسط و پایین تقسیم می‌شود و عوامل ساختار سرمایه براساس سه تئوری ساختار سرمایه: تئوری توازن ایستا، تئوری ترتیب هرمی و تئوری جریان نقد آزاد، انتخاب شده‌اند، که به شرح زیر می‌باشند:

نسبت بدھی هدف: شرکت‌ها در بدست آوردن سطوح بدھی هدف بلندمدت کوشش می‌کنند، اگرچه ممکن است در مسیر در واکنش به بررسی‌های (ملاحظات) زمان‌بندی و معایب ساختار سرمایه منحرف شوند (شیام-ساندر و مایرز^{۱۲}، ۱۹۹۹، ۲۲۰ و یوربیاج^{۱۳}، ۱۹۸۵، ۳۰۵). از

4. Ozkan

5. Graham & Harvey

6. Relative tax effects

7. non-debt tax

8. Ross

9. Homaifar et al

10. Titman & Wessels

11. Stulz

1. Non-financial companies

2. Shyam-Sunder & Myers

3. Auerbach

از کان (۲۰۰۱) نشان داد که نقدینگی شرکت‌ها یک رابطه منفی بر تصمیمات استقراض شرکت‌ها دارد (از کان، ۲۰۰۱، ۱۷۵).

رشد: نظریه تئوری نمایندگی فرض می‌کند که شرکت‌های کنترل شونده سهام عادی^۷ تمایل بیشتری برای سرمایه گذاری کردن مطلوب نسبت به سلب مالکیت کردن از دارندگان اوراق قرضه دارند و هزینه وابسته به این رابطه نمایندگی احتمالاً برای شرکت‌های در حال رشد بالاتر است. بنابراین رشد آینده مورد انتظار شرکت‌ها به طور منفی به سطوح بدھی بلندمدت وابسته است (هاریس و راویو، ۱۹۹۱، ۲۹۷؛ گوش و همکاران، ۲۰۰۱)، به هر حال مایرز (۱۹۷۷) اشاره می‌کند که مسئله نمایندگی زمانی که شرکت‌ها بدھی کوتاه مدت بیشتری نسبت به بدھی بلند مدت منتشر می‌کند، کم می‌شود. با وجود این گوبتا (۱۹۶۹) و توی و همکارانش (۱۹۷۴)^۸ دریافتند که نسبت بدھی کل به طور مثبت با رشد سنجیده شده به وسیله رشد فروش‌ها و گردش دارایی‌ها، وابسته می‌باشد (تارک و همکاران، ۲۰۰۸، ۱۵).

فرضت رشد سرمایه گذاری: تعدادی از مطالعات تغییرات در ساختار سرمایه شرکت با فرضت‌ها سرمایه گذاری را شرح می‌دهد که به وسیله وجود بدھی‌های بلند مدت تحت تأثیر قرار می‌گیرند. رابطه‌ای میان فرضت‌های رشد، هزینه‌های ورشکستگی و اهرم مالی وجود دارد. هزینه‌های ورشکستگی مورد انتظار بیشتر، به اهرم مالی کمتر اشاره دارد (مایرز، ۱۹۸۴، ۵۷۵؛ ویلیامسون^۹، ۱۹۸۸، ۵۶۷؛ هاریس و راویو، ۱۹۹۱، ۲۹۷). شرکت‌های در صنایع در حال رشد هزینه‌های نمایندگی بالاتری متحمل می‌شوند، زیرا آنها قابلیت انعطاف پذیری بیشتری در گرفتن سرمایه گذاری آینده دارند (تیمن و وسلز، ۱۹۸۸، ۱). شرکت‌ها با فرضت‌های رشد کمتر، بدھی بیشتری در ساختار سرمایه‌شان دارد، در واقع بیانگر یک رابطه معکوس می‌باشد (لاسفر^{۱۰}، ۱۹۹۵، ۲۶۵). آزکان (۲۰۰۱) نیز با ارائه شواهدی اضافی منفی بودن و رابطه قابل توجه میان فرضت‌های رشد و اهرم مالی را بیان می‌نماید. او همچنین رابطه مثبت و قابل توجه آماری میان کند شدن

وسلز، ۱۹۸۸، ۲؛ هاریس و راویو^۱، ۱۹۹۱، ۲۹۷؛ راجان و زینگالر^۲، ۱۹۹۵، ۱۴۲۲؛ گوش و همکاران^۳، ۲۰۰۰، ۱۳۰).

از کان^۴ (۲۰۰۱) تأخیر نتایج سودآوری شرکت‌ها را بر روی تصمیمات بدھی شرکت مطرح کرده و بیان می‌کند که رابطه منفی میان سودآوری جاری شرکت‌ها و تصمیمات مربوط به استقراض وجود دارد. در حقیقت رابطه مشبتش میان سودآوری گذشته و نسبت بدھی وجود دارد (تارک، ۲۰۰۸، ۱۶).

اندازه: در نتایج مطالعات درباره رابطه میان اندازه شرکت و انتخاب ساختار سرمایه مغایرت‌هایی وجود دارد (تارک و همکاران، ۲۰۰۸، ۱۶) در یک طرف، رابطه مشبتش میان اندازه شرکت و ساختار سرمایه بیان شده است. بعضی از محققان به این نتیجه رسیدند که شرکت‌های بزرگ بیشتر بدھی بلندمدت و شرکت‌های کوچک بیشتر بدھی کوتاه مدت دارند (همایی‌فر و همکاران، ۱۹۹۴، ۲؛ تیمن و وسلز، ۱۹۸۸، ۳). شرکت‌های کوچک‌تر به سوی نسبت‌های اهرم مالی پایین‌تر گرایش دارند (از کان، ۱۹۹۶، ۱۰۵) و میان اندازه دارایی‌ها و نسبت بدھی بلند مدت رابطه مشبتش قابل توجهی وجود دارد (گوش و همکاران، ۲۰۰۰، ۱۲۹). در طرف دیگر رابطه غیر خطی میان نسبت بدھی کل و اندازه شرکت وجود دارد (از کان، ۲۰۰۱، ۱۷۵؛ چانگ^۵، ۱۹۹۳، ۸۳).

وضعیت نقدینگی: نقدینگی شرکت در نیازهای مالی نسبت به ساختار سرمایه اثر گذار می‌باشد. نقدینگی دارایی‌ها می‌تواند به وسیله سهامداران در مخارج دارندگان اوراق قرضه دستکاری شود. دو تفسیر برای رابطه میان نقدینگی و استفاده از بدھی وجود دارد. در یک طرف، شرکت‌ها با دارایی نقدی و شبه پول^۶ بالاتر توانایی بیشتری در نسبت‌های بدھی بالاتر دارند، که رابطه مشبتش میان هر دو را توسعه می‌دهد. در طرف دیگر، شرکت‌ها می‌توانند از دارایی‌های نقدی به عنوان منبع تأمین مالی استفاده کنند که موجب یک رابطه منفی میان نقدینگی و نسبت‌های بدھی می‌شود (تارک و همکاران، ۲۰۰۸، ۱۶).

1. Harris & Raviv
2. Rajan & Zingales
3. Ghosh et al
4. Ozkan (2001)
5. Chung
6. Liquid assets

7. Equity-controlled firms

8. Gupta (1969) & Toy et al. (1974)

9. Williamson

10. Lasfer

اثر زمان‌بندی: به طور نظری، شرکت‌ها سعی می‌کنند که تصمیم‌گیری کنند که چه مقدار بدھی را بنابر استقرار در مطابقت با کارایی سهام عادی تعیین کنند. این اثر زمان‌بندی سرمایه گذاری اوراق بهادر است (تارک و همکاران، ۲۰۰۸، ۱۸) و نامتقارنی اطلاعات می‌تواند یک دلیل برای انتشار سهام عادی در پی افزایش قیمت سهام باشد (هواکیمیان و همکاران^۱، ۲۰۰۱، ۲). قیمت سهام جدید اول اینکه مهمترین فاکتور موثر بر تصمیمات انتشار سهام عادی است که یک روزنہ فرصت را به وجود می‌آورد. و دوم خیلی اهمیت دارد برای زیان شرکت‌ها که در نتیجه نامتقارنی اطلاعات است. به طور مثال عدم پرداخت سود سهام این اثر مفهومی با اهمیت در شرکت‌هایی که در تحول اقتصادی، جایی که نا متقاضی اطلاعات آشکار است، می‌باشد (گراهام و هاروی، ۲۰۰۱، ۱۸۷).

فرضیه‌ها

فرضیه‌ها براساس تحقیقات تارک و همکارانش (۲۰۰۸) تدوین گردیده است.

فرضیه اول- بدھی‌های بلند مدت و بدھی‌های کوتاه مدت با طبقات ریسک سیستماتیک رابطه مثبت دارد. فرضیه دوم- بین بدھی بلند مدت با نسبت بدھی مورد انتظار، پوشش مالیاتی و جریان نقدی آزاد و دارایی‌های مشهود رابطه مثبت وجود دارد.

فرضیه سوم- بین بدھی بلند مدت با رشد شرکت، فرصت رشد سرمایه گذاری، هزینه‌های نمایندگی، هزینه‌های معامله رابطه منفی وجود دارد.

فرضیه چهارم- بین بدھی بلند مدت با اندازه شرکت، سودآوری، نقدینگی و قیمت سهام رابطه منفی وجود دارد. فرضیه پنجم- بین بدھی کوتاه مدت با رشد شرکت، فرصت‌های رشد سرمایه گذاری و هزینه‌های نمایندگی رابطه مثبت وجود دارد.

فرضیه ششم- بین بدھی کوتاه مدت با اندازه شرکت، سودآوری و دارایی‌های مشهود رابطه مثبت وجود دارد. با توجه به بررسی عوامل ساختار سرمایه موجود در فرضیات به طور مختصر هریک از این عوامل و نسبت مورد نظر در جدول زیر مطرح شده است.

رشد و اهرم مالی بیان کردند و دریافت که رابطه مثبت ممکن است رخ دهد، زیرا رشد اثر ناپایداری بر نسبت‌های اهرم مالی دارد (تارک و همکاران، ۲۰۰۸، ۱۵).

ساختار دارایی‌های مشهود: تئوری ساختار سرمایه روابط قطعی میان ساختار دارایی‌های مشهود (ثابت) شرکت و ساختار سرمایه را فراهم می‌آورد. نتایج متفاوتی درباره رابطه میان بدھی دارایی‌های ثابت وجود دارد. در یک طرف توی و همکارانش (۱۹۷۴) نشان دادند که مدیران اجرائی نقدینگی دارایی‌ها را، یک عامل مهم درباره نسبت بدھی مطرح می‌کنند. اسچیمیت (۱۹۷۶) و فری و گُنس (۱۹۷۹)^۲ ارتباط منفی میان بدھی کل و نسبت دارایی‌های ثابت را بیان نمودند. در طرف دیگر جنسن مکلینگ (۱۹۷۶) و مایرز (۱۹۷۷)^۳ شواهدی مبنی بر رابطه مثبت میان نسبت‌ها بدھی شرکت و دارایی‌های وثیقه گذاشته شده (دارایی‌های وثیقه شده) فراهم کردند (تارک و همکاران، ۲۰۰۸، ۱۵). تیتمن و وسلز (۱۹۸۸) طی تحقیقات خود اثر ارزش وثیقه دارایی‌ها بر انتخاب ساختار سرمایه شرکت را مطرح کردند (تیتمن و وسلز، ۱۹۸۸، ۱). گوش و همکارانش (۲۰۰۰) نسبت دارایی‌های ثابت با جمع کل دارایی‌ها را مثبت و عاملی قابل توجه در ساختار سرمایه شرکت بیان کردند (گوش و همکاران، ۲۰۰۰، ۱۲۹).

هزینه‌های معامله: برخی تحقیقات اثر هزینه‌های معامله بدھی منتشر و یا تسویه شده بر انتخاب ساختار سرمایه شرکت را نشان دادند و اینکه شرکت‌ها نسبت بدھی شان را مطابق با تغییرات هزینه‌های معامله وابسته متعادل می‌کنند (فیسچر و همکاران^۴، ۱۹۸۹، ۱۹؛ گیلسون^۵، ۱۹۹۷، ۱۹). مارش بیان می‌کند که نتیجه پرداخت اشاره دارد به اینکه شرکت‌ها سعی می‌کنند هزینه‌های معامله در تامین مالی مشترک و تصمیمات سیاست تقسیم سود را به حداقل برسانند (مارش^۶، ۱۹۸۲، ۱۲۱). شرکت‌ها هزینه‌های معامله را زمانی که تصمیمات انتشار بدھی انجام می‌شود بررسی می‌کنند (گراهام و هاروی، ۲۰۰۱، ۱۹۰).

1. Schmidt (1976), Ferri & Jones (1979)
2. Jensen & Meckling (1976), Myers (1977)
3. Fischer et al
4. Gilson
5. Marsh

جدول شماره ۱- عوامل ساختار سرمایه

عوامل ساختار سرمایه	متغیرها (نسبت/نماینده)
نسبت بدھی مورد انتظار (هدف)	ΔE_{t+1} (بدھی/حقوق صاحبان سهام) ΔDR_t (نسبت بدھی کل) $[\Delta = (t+1) - t]$
ساختار دارایی‌های مشهود	$FATA_t$ نسبت دارایی‌های ثابت/جمع دارایی‌ها
اثرات مالیات نسبی	$\Delta NDTAX_t$ نسبت استهلاک/ جمع دارایی‌ها $[\Delta = t - (t-1)]$
رشد	$CETA_t$ (مخارج سرمایه ای ^۱ / جمع دارایی‌ها)
فرصتهای رشد سرمایه گذاری	نسبت MB_t (ارش دفتری دارایی‌ها- ارزش دفتری حقوق صاحبان سهام + ارزش بازار حقوق صاحبان سهام/جمع دارایی‌ها)
هزینه‌های نمایندگی	ER_t (نسبت هزینه= هزینه‌های عملیاتی بوجود آمده / وسیله فروش سالانه)
سودآوری	نسبت به کارگیری دارایی = فروش‌های سالانه / جمع کل دارایی‌ها AUR_t
اندازه	فروش سالانه، لگاریتم طبیعی فروش سالانه Ln
سودآوری	ΔOIA_t سود عملیاتی / مجموع دارایی‌ها ΔROI_t بازده سرمایه گذاری (سود قبل از مالیات/ حقوق صاحبان سهام $[\Delta = t - (t-1)]$)
وضعیت نقدینگی	$\Delta CashR_t$ نسبت نقد(وجوه نقد/ بدھی‌های جاری) ΔCR_t نسبت جاری(دارایی‌های جاری/ بدھی‌های جاری) $[\Delta = t - (t-1)]$
هزینه‌های معامله	DPR_t نسبت سود تقسیمی
جریان نقد آزاد	$^2 FCF_t$
قیمت سهام	نسبت ^۳ PE $[\Delta = t - (t-1)]$

۱. مخارج سرمایه ای = خالص ارزش دفتری دارایی‌های ثابت پایان دوره - خالص ارزش دفتری دارایی‌های ثابت اول دوره + هزینه استهلاک
 ۲. جریان نقد آزاد = سود قبل از کسر بهره و مالیات (۱- نرخ مالیات) + هزینه استهلاک + مخارج سرمایه ای - افزایش (کاهش) سرمایه در گردش
 ۳. نسبت قیمت به سود هر سهم

می‌نماید که به صورت زیر محاسبه می‌شود:

$$\beta_j = \frac{Cov(r_i, r_m)}{\sigma^2(r_m)} = \rho_{im} \cdot \frac{\sigma_i}{\sigma_m}$$

روش گردآوری داده‌ها و قلمرو مکانی و زمانی

داده‌های مورد نیاز از طریق مشاهده و بررسی استناد و مدارک شامل اطلاعات صورت‌های مالی شرکت نیز مربوط به سهام شرکت در بازار بورس اوراق بهادار است. در این تحقیق برای تدوین ادبیات و پیشینه تحقیق از روش کتابخانه‌ای استفاده شده است و برای آزمون فرضیه‌های تحقیق از اطلاعات مندرج در صورت‌های مالی شرکت‌ها، نرم افزار ره آورد نوین، تدبیر پرداز و صحرابهره گرفته شده است. این تحقیق بر روی شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران انجام شده است و در دوره زمانی ۱۳۸۰-۱۳۸۶ می‌باشد.

روش تجزیه و تحلیل داده‌ها

در این تحقیق از ضریب همبستگی پیرسون و رگرسیون چند متغیره برای تحلیل داده‌ها استفاده می‌شود. داده‌های اولیه در قالب فایل‌هایی در نرم افزار صفحه گسترده Excel طراحی و تکمیل گردید و سپس به منظور تجزیه و تحلیل آماری اطلاعات حاصله، از نرم افزار SPSS استفاده گردید.

نتایج تحلیل داده‌ها

- فرضیه اول

H_0 - بین بدھی‌های بلند مدت و بدھی‌های کوتاه مدت با طبقات ریسک سیستماتیک رابطه مثبت وجود دارد.
 H_1 - بین بدھی‌های بلند مدت و بدھی‌های کوتاه مدت با طبقات ریسک سیستماتیک رابطه مثبت وجود دارد.

نتیجه حاصل از ضریب رگرسیون میان بدھی‌های بلند مدت و بدھی‌های کوتاه مدت با طبقات ریسک سیستماتیک آزاد به صورت زیر ارائه شده است:

جامعه و نمونه آماری

در این تحقیق شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار به عنوان جامعه آماری انتخاب شده‌اند. توجه بیشتر سرمایه گذاران در دسترس بودن اطلاعات و همچنین شفافیت داده‌های اطلاعات حسابداری شرکت‌ها بوده است. الزامات بورس برای انتشار به موقع صورت‌های مالی باعث شده تا محیط اطلاعاتی مناسب تری برای محققان به وجود آورد. بدین ترتیب که از میان تمامی شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار شرکت‌هایی را که واجد شرایط ذیل باشند، انتخاب کرده‌ایم.

- ۱- شرکت مذبور قبل از سال ۷۷ مورد پذیرش قرار گرفته باشد.
- ۲- شرکت مذبور سال مالی آن ۲۹ اسفند هر سال باشد.
- ۳- شرکت مذبور در دوره مورد بررسی توقف معامله نداشته باشد.
- ۴- شرکت مذبور در دوره مورد بررسی تغییر سال مالی نداشته باشد.

از آنجایی که در این تحقیق به محاسبه شاخص ریسک سیستماتیک سهام شرکت پرداخته‌ایم، لازم بود که شرکت موجود در نمونه شرکتی فعال باشد. همچنین شرکت‌ها براساس متوسط تغییرات ریسک سیستماتیک (β) به سه طبقه بالا، متوسط و پایین تقسیم شده‌اند. ریسک سیستماتیک در این تحقیق از رابطه زیر بدست آمده است:

برای محاسبه بتای یک ورقه بهادار از مدل بازار (ایجاد شده توسط ویلیام شارپ) با شکل کلی زیر استفاده می‌شود:

$$K = \alpha_j + \beta_j \cdot K_m + e_j$$

که در آن:

$$K_j = \text{بازدۀ ورقه بهادار } j$$

α_j = مقدار ثابت آلفا

β_j = ضریب رگرسیون (بتا)

K_m = بازدۀ پرتفوی بازار

e_j = اقلام خطای تصادفی (حاصل از نمونه گیری)

بتا (β) شبیه رابطه رگرسیون فوق را منعکس

جدول شماره ۲- محاسبه ضریب همبستگی میان بدھی بلند مدت و کوتاه مدت با طبقات ریسک سیستماتیک

H_0	p-value	ضریب همبستگی	نام متغیر وابسته	نام متغیر مستقل
رد شد	•/•••	•/••	بدھی بلند مدت	ریسک بالا
رد شد		•/••		ریسک متوسط
رد شد		•/••		ریسک پایین
رد شد	•/•••	•/••	بدھی کوتاه مدت	ریسک بالا
رد شد		•/••		ریسک متوسط
رد شد		•/••		ریسک پایین

وجود ندارد.

H_1 - بین بدھی بلند مدت با نسبت بدھی مورد انتظار، پوشش مالیاتی و جریان نقدی آزاد و رابطه مشبت وجود دارد.

نتیجه حاصل از ضریب رگرسیون میان بدھی‌های بلندمدت و نسبت بدھی مورد انتظار، پوشش مالیاتی و جریان نقد آزاد به صورت زیر ارائه شده است:

مطابق نتایج ارائه شده در جدول میان بدھی‌های بلند مدت و بدھی‌های کوتاه مدت با طبقات ریسک سیستماتیک رابطه مشبت و مستقیم وجود دارد و در سطح اطمینان ۹۵٪ فرضیه H_0 رد شده و فرضیه H_1 تایید می‌شود، که نتایج بدست آمده با تحقیقات تارک و همکارانش (۲۰۰۸) مطابقت دارد.

فرضیه دوم

H_0 - بین بدھی بلند مدت با نسبت بدھی مورد انتظار، پوشش مالیاتی و جریان نقدی آزاد رابطه مشبت

جدول شماره ۳- محاسبه ضریب همبستگی میان بدھی بلند مدت و با نسبت بدھی مورد انتظار، پوشش مالیاتی و جریان نقدی آزاد و دارایی‌های مشهود

H_0			p-value	ضریب همبستگی			نام متغیر وابسته	نام متغیر مستقل
پایین	متوسط	بالا		پایین	متوسط	بالا		
رد شد	رد شد	رد شد	•/•••	•/••	•/••	•/••	بدھی بلندمدت	نسبت بدھی مورد انتظار ΔDR_t
								پوشش مالیاتی $\Delta NDTAX_t$
رد شد	رد شد	رد شد		•/••	•/••	•/••		جریان نقد آزاد FCF_t
تاییدشد	تاییدشد	رد شد		-•/••	-•/••	-•/••		دارایی‌های مشهود $FATA_t$
رد شد	رد شد	رد شد		•/••	•/••	•/••		

مطابق نتایج ارائه شده در جدول میان بدھی بلندمدت و نسبت بدھی مورد انتظار، پوشش مالیاتی و دارایی‌های مشهود در سطوح ریسک سیستماتیک رابطه مثبت و مستقیم وجود دارد و در سطح اطمینان ۹۵٪ فرضیه H_0 رد می‌شود و فرضیه H_1 تایید می‌شود. اما در مورد رابطه میان بدھی بلند مدت و جریان نقد آزاد براساس نتایج بدست آمده فرضیه H_0 در سطح اطمینان ۹۵٪ تایید می‌شود. این نتایج با تحقیقات تارک و همکارانش که در سال ۲۰۰۸ انجام شده است، مطابقت دارد.

فرضیه سوم

H_0 - بین بدھی بلند مدت با رشد شرکت، فرصت رشد سرمایه گذاری، ریسک ورشکستگی BR، هزینه‌های نمایندگی، هزینه‌های معامله رابطه منفی وجود ندارد.

H_1 - بین بدھی بلند مدت با رشد شرکت، فرصت رشد سرمایه گذاری، ریسک ورشکستگی BR، هزینه‌های نمایندگی، هزینه‌های معامله رابطه منفی وجود دارد.

نتایج حاصل از ضریب رگرسیون بین متغیرهای بدھی بلند مدت و رشد شرکت، فرصت رشد سرمایه گذاری، ریسک ورشکستگی، هزینه‌های نمایندگی و هزینه‌های معامله در جدول زیر ارائه شده است:

جدول شماره ۴ - محاسبه ضریب همبستگی میان بدھی بلند مدت با رشد شرکت، فرصت رشد سرمایه گذاری، هزینه‌های نمایندگی، هزینه‌های معامله

فرض H_0			p-value	ضریب همبستگی			نام متغیر وابسته	نام متغیر مستقل
پایین	متوسط	بالا		پایین	متوسط	بالا		
			۰/۰۰۱				بلندمدت	رشد شرکت
رد شد	رد شد	رد شد		-۰/۲۶	-۰/۲۵	-۰/۳۲		$CETA_t$
								فرصت رشد سرمایه گذاری
رد شد	رد شد	رد شد		-۰/۲۵	-۰/۱۸	-۰/۵۵		MB
								هزینه‌های نمایندگی
رد شد	رد شد	رد شد		-۰/۱۶	-۰/۱۳	-۰/۵۶		ER_t
تأیید شد	تأیید شد	تأیید شد		۰/۱۹	۰/۱۹	۰/۳۵		هزینه‌های معامله DPR_t

مطابق نتایج ارائه شده در جدول میان بدھی بلندمدت با رشد شرکت، فرصت رشد سرمایه گذاری، ریسک ورشکستگی BR، در سطوح ریسک سیستماتیک رابطه منفی و معکوس وجود دارد و در سطح اطمینان ۹۵٪ فرضیه H_0 رد می‌شود و فرضیه H_1 تایید می‌شود، اما در مورد رابطه میان بدھی بلند مدت و هزینه‌های معامله در فرضیه H_0 در سطح اطمینان ۹۵٪ تایید می‌شود. این نتایج با تحقیقات تارک و همکارانش که در سال ۲۰۰۸ مطابقت دارد.

فرضیه چهارم

H_0 - بین بدھی بلند مدت با اندازه شرکت، سودآوری، نقدینگی و قیمت سهام رابطه منفی وجود ندارد.

H_1 - بین بدھی بلند مدت با اندازه شرکت، سودآوری، نقدینگی و قیمت سهام رابطه منفی وجود دارد.

نتایج حاصل از ضریب رگرسیون بین متغیرهای بدھی بلند مدت و اندازه شرکت، سودآوری، نقدینگی و قیمت سهام در جدول زیر ارائه شده است:

جدول شماره ۵- محاسبه ضریب همبستگی میان بدھی بلند مدت با اندازه شرکت، سودآوری، نقدینگی و قیمت سهام

H_0 فرض			p-value	ضریب همبستگی			نام متغیروابسته	نام متغیر مستقل
پایین	متوسط	بالا		پایین	متوسط	بالا		
			0.001				بدھی بلندمدت	اندازه شرکت
رد شد	رد شد	رد شد		-0/28	0/25	-0/31		Ln sales
								سودآوری
رد شد	رد شد	رد شد		-0/23	-0/61	-0/25		ΔOIA_t
رد شد	رد شد	رد شد		-0/39	-0/44	-0/20		ΔROI_t
								نقدینگی
رد شد	رد شد	رد شد		0/54	0/41	0/63		ΔCR_t
رد شد	رد شد	رد شد		0/41	0/36	-0/55		$\Delta CashR_t$
تاییدشد	تاییدشد	تاییدشد		0/44	0/34	0/51		قیمت سهام (PE_t)

مطابق نتایج ارائه شده در جدول میان بدھی بلندمدت با اندازه شرکت، سودآوری، نقدینگی در سطوح ریسک سیستماتیک رابطه منفی و معکوس وجود دارد و در سطح اطمینان ۹۵٪ فرضیه H_0 رد می‌شود و فرضیه H_1 تایید می‌شود، میان بدھی بلند مدت و قیمت سهام در سطح اطمینان ۹۵٪ فرضیه H_0 تایید می‌شود، که نتایج بدست آمده با نتایج تحقیقات تارک و همکارانش (۲۰۰۸) مطابقت دارد.

فرضیه پنجم

H_0 - بین بدھی کوتاه مدت با رشد شرکت، فرصت‌های رشد سرمایه گذاری و هزینه‌های نمایندگی رابطه مثبت وجود ندارد.

H_1 - بین بدھی کوتاه مدت با رشد شرکت، فرصت‌های رشد سرمایه گذاری و هزینه‌های نمایندگی رابطه مثبت وجود ندارد.

نتایج حاصل از ضریب رگرسیون بین متغیرهای بدھی کوتاه مدت رشد شرکت، فرصت‌های رشد سرمایه گذاری و هزینه‌های نمایندگی در جدول زیر ارائه شده است:

جدول شماره ۶- محاسبه ضریب همبستگی میان بدھی کوتاه مدت با رشد شرکت، فرصت‌های رشد سرمایه گذاری و هزینه‌های نمایندگی

H_0 فرض			p-value	ضریب همبستگی			نام متغیروابسته	نام متغیر مستقل
پایین	متوسط	بالا		پایین	متوسط	بالا		
			0.001				بدھی کوتاه مدت	رشد شرکت
ردد	ردد	ردد		0/35	0/49	0/86		$CETA_t$
								فرصت‌های رشد سرمایه گذاری
ردد	ردد	ردد		0/14	0/15	0/35		MB
								هزینه‌های نمایندگی
ردد	ردد	رد شد		0/21	0/37	0/31		ER_t

مطابق نتایج ارائه شده در جدول میان بدھی کوتاه مدت با رشد شرکت، فروختهای رشد سرمایه گذاری در سطوح ریسک سیستماتیک رابطه مثبت و مستقیم وجود دارد و در سطح اطمینان ۹۵٪ فرضیه H_0 رد می‌شود و فرضیه H_1 تایید می‌شود، که این نتایج با تحقیقات تارک و همکارانش که در سال ۲۰۰۸ مطابقت دارد.

فرضیه ششم

H_0 - بین بدھی کوتاه مدت با اندازه شرکت، سودآوری و دارایی‌های مشهود رابطه مثبت وجود ندارد.

H_1 - بین بدھی کوتاه مدت با اندازه شرکت، سودآوری و دارایی‌های مشهود رابطه مثبت وجود دارد.

نتایج حاصل از ضریب رگرسیون بین متغیرهای بدھی کوتاه مدت و اندازه شرکت، سودآوری و دارایی‌های مشهود در جدول زیر ارائه شده است:

جدول شماره ۷ - محاسبه ضریب همبستگی میان بدھی کوتاه مدت با اندازه شرکت، سودآوری و دارایی‌های مشهود

فرض H_0			p-value	ضریب رگرسیون			نام متغیر وابسته	نام متغیر مستقل
پایین	متوسط	بالا		پایین	متوسط	بالا		
			۰/۰۰۱				بدھی کوتاه مدت	اندازه شرکت
رد شد	رد شد	رد شد		۰/۵۲	۰/۶۱	۰/۴۰		Ln sales
								سودآوری
رد شد	رد شد	ردشده		۰/۱۰	۰/۵۱	۰/۶۳		ΔOIA_t
رد شد	رد شد	ردشده		۰/۹	۰/۱۲	۰/۵۶		ΔROI_t
								دارایی‌های مشهود
تایید شد	تایید شد	تایید شد		-۰/۴۳	-۰/۴۷	-۰/۵۹		$FATA_t$

مطابق نتایج ارائه شده در جدول میان بدھی کوتاه مدت و اندازه شرکت، سودآوری در سطوح ریسک سیستماتیک رابطه مثبت و مستقیم وجود دارد و در سطح اطمینان ۹۵٪ فرضیه H_0 رد می‌شود و فرضیه H_1 تایید می‌شود، اما فرضیه ما فرضیه H_0 درباره رابطه میان بدھی کوتاه مدت و دارایی‌های مشهود در سطح اطمینان ۹۵٪ مورد تایید قرار گرفت. این نتایج با تحقیقات تارک و همکارانش که در سال ۲۰۰۸ مطابقت دارد.

نتایج پژوهش

موثر و مالیات پوشش‌های غیر بدھی. در این پژوهش نیز رابطه میان بدھی‌های بلند مدت و مالیات پوشش‌های مالیاتی غیر بدھی بررسی شده که نتایج حاکی از این است که میان بدھی‌های بلند مدت و این نوع مالیات رابطه مثبت وجود دارد. مطالعاتی که توسط لسو و پکلمان (۱۹۷۵)، آنگ (۱۹۷۶)، تاگارت (۱۹۷۷) و جلیلیاند و هریس (۱۹۸۴)^۱ انجام شد، اشاره به این دارد که شرکت‌ها تلاش می‌کنند سطح بدھی مطلوب بدھی بلند مدت را پیدا کنند. به نظر سراسکویرو (۲۰۰۹) ساختار سرمایه پویا است و شرکت‌ها سعی در تعديل کردن سطح آینده بدھی در سطح مطلوب را دارند که این موضوع به وسیله تئوری توازنی ایستا تایید می‌شود (سراسکویرو^۲، ۲۰۰۹، ۵۶). با توجه به نتایج بدست آمده بدھی‌های بلند مدت با نسبت بدھی مورد انتظار رابطه مثبت دارد که در شرکت‌های با ریسک بالاتر این رابطه قوی تر می‌باشد. نتایج برآورده مستقیم جریان نقد آزاد حاکی از آن است که میان بدھی‌های بلند مدت و جریان نقد آزاد رابطه معکوسی وجود دارد که این رابطه در شرکت‌های با ریسک بالا بیشتر می‌باشد. به طور کلی نتایج حاصل شده در این فرضیه با تحقیقات انجام شده تارک و همکارانش (۲۰۰۸)^۳ مطابقت دارد.

۳. همان‌طور که فرضیه سوم و نتایج آن نشان می‌دهد بین متغیرهای مستقل رشد شرکت، فرصت رشد سرمایه گذاری، هزینه‌های نمایندگی و متغیر وابسته بدھی‌های بلند مدت رابطه منفی و قابل قبول وجود دارد و همچنین نتایج نشانگر رابطه مثبت میان هزینه‌های معامله و بدھی‌های بلند مدت می‌باشد. طی تحقیقات انجام شده رشد آینده مورد انتظار شرکت‌ها به طور منفی به سطوح بدھی بلند مدت وابسته است (گوش و همکاران، ۲۰۰۰، ۱۲۹). که با نتایج حاصل شده در این تحقیق همخوانی دارد. بنابراین با افزایش بدھی‌های بلند مدت در ساختار سرمایه، امکان رشد شرکت‌ها در آینده کاهش پیدا می‌کند. در تئوری توازنی ایستا رابطه میان فرصت‌های سرمایه گذاری و اهرم‌های مالی منفی بیان شده است.

5. Lev and Pekelman (1975), Ang (1976), Taggart (1977) and Jalilvand and Harris (1984)
6. Serrasqueiro

۱. همانطور که از فرضیه اول و نتایج مشخص گردید بین متغیر مستقل طبقات ریسک سیستماتیک و متغیرهای وابسته بدھی‌های بلند مدت و بدھی‌های کوتاه مدت رابطه مثبت و مستقیم وجود دارد. هر نوع بدھی در سه طبقه ریسک سیستماتیک بالا، متوسط و پایین بررسی شده است. ارزیابی میزان تعديل بدھی بلند مدت نتایج معناداری را ارائه می‌کند چون آن برای سه طبقه ریسک سیستماتیک معنادار است. بالاترین ریسک سیستماتیک، بالاترین سرعت تعديل در سطح بدھی مورد انتظار را نشان می‌دهد. تمام برآوردها برای سه طبقه ریسک سیستماتیک مثبت و از لحاظ آماری با اهمیت است. از این رو شرکت‌های با ریسک بالا تمایلی به بالا بردن تامین مالی از طریق سهام عادی ندارند. نتایج حاصل شده در این فرضیه با تحقیقات تارک و همکارانش (۲۰۰۸)^۴ مطابقت دارد.

۲. همان‌طور که از فرضیه دوم و نتایج آن مشخص گردیده است، بین متغیرهای مستقل نسبت بدھی هدف، پوشش مالیاتی و دارایی‌های مشهود و متغیر وابسته بدھی بلند مدت به رابطه معناداری از نوع مستقیم و مثبت وجود دارد. همچنین نتایج بدست آمده، رابطه منفی میان بدھی بلند مدت و جریان نقد آزاد را نشان می‌دهد. بیشتر مطالعات یک رابطه مثبت میان دارایی‌های ثابت و نسبت اهرم مالی نشان می‌دهد (بوث و همکاران^۱، ۲۰۰۱، ۸۷، چین، ۲۰۰۴؛ فاتو و همکاران^۲، ۲۰۰۵، ۲۳۱؛ زو و اکسیاو^۳، ۲۰۰۶، ۲۳۹) و همچنین نتایج برخی تحقیقات نشانگر رابطه مثبت میان تامین مالی از طریق بدھی‌های بلند مدت و دارایی‌های ثابت و رابطه منفی میان بدھی کوتاه مدت و دارایی‌های ثابت می‌باشند (فیکادیس و رووالیس^۴، ۲۰۰۷، ۹۸۹). نتایج بدست آمده رابطه مثبت میان بدھی‌های بلند مدت و ساختار سرمایه را نشان می‌دهد. طی تحقیقاتی که انجام شده انواع مالیات‌ها مورد بررسی قرار گرفته است. مانند نرخ مالیات شرکتی

1. Booth et al
2. Fattouh et al
3. Zou & Xiao
4. Feikadis & Rovolis

دارد که به طور کلی مطالعات زیادی این رابطه منفی را بیان کرده‌اند. نتایج بدست آمده در این پژوهش نیز نشانگر رابطه منفی میان رشد و بدھی‌های بلند مدت می‌باشد. رابطه منفی میان نسبت‌های بدھی و نقدینگی نشانگر آن است که شرکت‌ها می‌توانند از وجود نقد موجود در شرکت به عنوان تامین مالی استفاده کنند که این رابطه براساس تئوری ترتیب هرمی مطرح شده است (تارک و همکاران، ۲۰۰۸، ۱۶). از کان نیز رابطه منفی میان نقدینگی و استقراض شرکت‌ها را بیان کرده است (از کان، ۲۰۰۱، ۱۷۵). نسبت نقد منفی و از نظر آماری با اهمیت و قوی در شرکت‌های با ریسک پایین نشان می‌دهد. این رابطه منفی به وسیله مفروضات تئوری ترتیب هرمی پشتیبانی می‌شود، زیرا بالاترین نقدینگی شرکت، مقدار کمتری بدھی‌های بلند مدت و کوتاه مدت را دارد. در مورد اثر نقدینگی، نتایج تحلیل حساسیت برآورده نسبت جاری را منفی و از لحاظ آماری با اهمیت نشان می‌دهد. که این اهمیت در شرکت‌های با ریسک بالا بیشتر می‌باشد و همچنین نتایج نشانگر رابطه مثبت میان قیمت سهام و بدھی‌های بلند مدت است. به طور کلی نتایج مطرح شده در این فرضیه با تحقیقات تارک و همکارانش (۲۰۰۸) مطابقت دارد.

۵. همان‌طور که فرضیه پنجم و نتایج آن نشان می‌دهد بین متغیرهای مستقل رشد شرکت، سودآوری، فرستهای رشد سرمایه گذاری و هزینه‌های نمایندگی و متغیر وابسته بدھی‌های کوتاه مدت رابطه مثبت وجود دارد. براساس تئوری ترتیب هرمی رابطه مورد انتظار میان بدھی‌های کوتاه مدت و رشد مثبت می‌باشد (تارک و همکاران، ۲۰۰۸، ۱۶) که این پژوهش نیز رابطه مثبت میان رشد و بدھی‌های کوتاه مدت را نشان می‌دهد، و اینکه شرکت‌های با ریسک بالا از رابطه‌ای قوی تر برخوردار می‌باشد. براساس تئوری ترتیب هرمی فرستهای رشد رابطه مثبت با نسبت بدھی یک شرکت دارد، که نتایج برخی از تحقیقات حاکی از این رابطه می‌باشد (زو و اکسیاو، ۲۰۰۶، ۲۳۹؛ هال و همکاران^۱، ۲۰۰۰، ۲۹۷). براساس نتایج بدست آمده می‌توان بیان نمود که شرکت‌ها با ریسک بالا

بنابراین شرکت‌ها فرصت‌های رشد را با تحمل ریسک بیشتر به دست می‌آورند (کارادنیز و همکاران، ۲۰۰۹، ۵۹۶). نتایج برخی تحقیقات نشان‌دهنده رابطه منفی میان اهرم‌های مالی و فرصت‌های رشد سرمایه گذاری می‌باشد (مایرز، ۱۹۸۴، ۵۷۵؛ هاریس و همکاران، ۱۹۹۱، ۲۹۷). نتایج بدست آمده نیز نشانگر رابطه منفی میان این دو متغیر می‌باشد و شرکت‌ها با افزایش بدھی‌های بلند مدت برای تامین مالی موجب از دست دادن فرصت‌های سرمایه‌گذاری می‌شوند. شرکت‌ها هزینه‌های معامله را زمانی که تصمیمات تامین مالی از طریق اهرم‌های مالی اتخاذ می‌شود محاسبه می‌گردد (گراهام و هاروی، ۲۰۰۱، ۱۹۰). نتایج حاصل از پژوهش نشان می‌دهد که با افزایش بدھی‌های بلند مدت هزینه‌های معامله نیز افزایش می‌یابد که نشان‌دهنده این است میان بدھی‌های بلند مدت و هزینه‌های معامله رابطه مثبت وجود دارد که این رابطه در شرکت‌های با ریسک بالا بیشتر می‌باشد. همچنین نتایج نشان می‌دهد که رابطه میان بدھی‌های بلند مدت و هزینه‌های نمایندگی منفی می‌باشد که این رابطه در شرکت‌های با ریسک بالا بیشتر می‌باشد. به طور کلی می‌توان گفت که نتایج حاصل از این فرضیه با نتایج پژوهش‌های تارک و همکارانش (۲۰۰۸) مطابقت دارد.

۴. همان‌طور که فرضیه چهارم و نتایج آن نشان می‌دهد بین متغیرهای مستقل اندازه شرکت، سودآوری، نقدینگی و متغیر وابسته بدھی‌های بلند مدت رابطه منفی وجود دارد و همچنین نتایج نشانگر رابطه مثبت میان قیمت سهام و بدھی‌های بلند مدت می‌باشد. تئوری ترتیب هرمی رابطه منفی میان اهرم‌های مالی و اندازه شرکت را بیان می‌کند که در تئوری توازنی ایستا عکس این رابطه مطرح شده است (کارادنیز و همکاران، ۲۰۰۹، ۵۹۸). بنابراین در شرکت‌های بزرگ نامتقارنی اطلاعاتی کمتر شدید می‌شود، بنابراین هزینه سرمایه شرکت‌های بزرگ نسبت به شرکت‌های کوچک کمتر می‌باشد (زو و اکسیاو، ۲۰۰۶، ۲۴۰). براساس نتایج بدست آمده بدھی‌های بلند مدت با اندازه شرکت رابطه منفی دارند که به وسیله تئوری ترتیب هرمی مورد حمایت قرار می‌گیرد. سود آوری براساس تئوری ترتیب هرمی رابطه منفی با نسبت بدھی

- analysis of listed firms in Ghana", The Journal of Risk Finance Vol. 6 No. 5, 2006 pp. 438-445.*
2. Ang, J. S. , Cole, R. A. and Lin, J. W. (2000), *Agency costs and ownership structuref, Journal of Finance, Vol. 55, pp. 81-106.*
  3. Auerbach, A. J. (1985), *Real Determinants of Corporate Leverage, NBER No. 616, University of Chicago Press, Chicago, IL, pp. 301-22.*
  4. Baker, M. and Wurgler, J. (2002), *Market timing and capital structure , The Journal of Finance, Vol. 57, pp. 1-32.*
  5. Booth, L. , Aivazian, V. , Kunt, A. and MaksimovicÍ, V. (2001), *Capital structures in developing countriesf, Journal of Finance, Vol. 56 No. 1, pp. 87-130*
  6. Chen, J. (2004), *Determinants of capital structure of Chinese-listed companiesf, Journal of Business Research, Vol. 57 No. 12, pp. 1341-51.*
  7. Chung, K. H. (1993), *Asset characteristics and corporate debt policy: an empirical testf, Journal of Business Finance & Accounting, Vol. 20, pp. 83-98.*
  8. Eriotis, Nikolaos, (2007)," How firm characteristics affect capital structure: an empirical study", *Managerial Finance, Vol. 33, pp. 321-331.*
  9. Fattouh, B. , Scaramozzino, P. and Harris, L. (2005), *Capital structure in South Korea: a quantile regression approach , Journal of Development Economics, Vol. 76, pp. 231-50*
  10. Feikadis, A. and Rovolis, A. (2007), *Capital structure choice in European Union: evidence from the construction industryf, Applied Financial Economics, Vol. 17 No. 12, pp. 989-1002.*
  11. Fischer, E. O. , Heinkel, R. and Zechner, J. (1989), *Dynamic capital structure choice: theory and testsf, Journal of Finance, Vol. 44, pp. 19-40.*
  12. Ghosh, A. , Cai, F. and Li, W. (2000), *The determinants of capital structuref, American Business Review, Vol. 18, pp. 129-32.*
  13. Gaud, P. , Hoesli, M. and Bender, A. (2004), *Further evidence on debt-equity*

و نسبت MB پایین رابطه مثبت میان بدھی‌های کوتاه مدت و فرصت‌های رشد سرمایه گذاری را نشان می‌دهند، اما در شرکت‌های با ریسک پایین و متوسط و همچنین MB متوسط و بالا باید گفت رابطه ضعیفی وجود دارد. همچنین براساس نتایج بدست آمده رابطه مثبت میان هزینه‌های نمایندگی در شرکت‌های با ریسک متوسط و پایین وجود دارد که این رابطه در شرکت‌های با ریسک بالا منفی می‌باشد. به طور کلی نتایج این فرضیه با نتایج تحقیقات تاریخی همکارانش (۲۰۰۸) همخوانی دارد.

۶. همان‌طور که فرضیه ششم و نتایج آن نشان می‌دهد بین متغیرهای مستقل دارایی‌های مشهود، اندازه، سودآوری و متغیر وابسته بدھی‌های کوتاه مدت رابطه مثبت وجود دارد. همان‌طور که در توضیح فرضیه اول مطرح گردید براساس تئوری ترتیب هرمی نسبت دارایی‌های مشهود به بدھی‌های کوتاه مدت که رابطه‌ای منفی وجود دارد (فیکادیس و رووالیس، ۱۹۸۹، ۲۰۰۷، ۵۹۸، ۲۰۰۹). براساس نتایج این کاراندیش و همکاران، (۲۰۰۹) پژوهش نیز رابطه منفی میان این دو متغیر وجود دارد. با توجه به مطالب مطرح شده درباره رابطه میان سودآوری و نسبت بدھی در فرضیه دوم می‌توان گفت که براساس تئوری ترتیب هرمی رابطه منفی می‌باشد، که بدھی کوتاه مدت را شامل می‌شود و براساس نتایج بدست آمده می‌توان گفت این رابطه در سه طبقه ریسک سیتماتیک ضعیف می‌باشد. تئوری توازنی ایستاده درباره رابطه نسبت بدھی و اندازه شرکت رابطه مثبت را مطرح کرده و بیان می‌کند که هزینه‌های ورشکستگی پایین تر این اجازه را به شرکت‌های بزرگ می‌دهد که برتری اهرم‌های مالی را بپذیرند و در مقابل تئوری ترتیب هرمی وجود دارد که رابطه منفی میان این دو متغیر را مطرح کرده است. با توجه به نتایج حاصل شده رابطه مثبت میان بدھی‌های کوتاه مدت و اندازه شرکت وجود دارد. به طور کلی می‌توان گفت که نتایج حاصل از این فرضیه با نتایج پژوهش‌های تاریخی همکارانش (۲۰۰۸) مطابقت دارد.

منابع و مأخذ

1. Abor, J. (2006)," The effect of capital structure on profitability: an empirical

- Management, Vol. 1, pp. 265-85.*
25. Leland, H. E. and Toft, K. B. (1996), *Optimal capital structure, endogenous bankruptcy, and the term structure of credit spreadf, Journal of Finance, Vol. 51, pp. 987-1019.*
26. Marsh, P. (1982), *The choice between equity and debt: an empirical studyf, Journal of Finance, Vol. 37, pp. 121-44.*
27. Mayer, C. and Sussman, O. (2004), *A new test of capital structuref, AFA 2005 Philadelphia Meetings, p. 47, available at: http://ssrn. com/abstract = 643388*
28. Myers, S. C. (1984), *The capital structure puzzlef, Journal of Finance, Vol. 39, pp. 575-92.*
29. Myers, S. C. (2001), *Capital structuref, Journal of Economics Perspectives, Vol. 15, pp. 81-102.*
30. Myers, S. C. and Majluf, N. S. (1984), *Corporate financing and investment decisions when firms have information that investors do not havef, Journal of Financial Economics, Vol. 13, pp. 187-221.*
31. Ozkan, A. (1996), *Corporate bankruptcies, liquidation costs and the role of banksf, The Manchester School, Vol. 64, pp. 104-19.*
32. Ozkan, A. (2001), *Determinants of capital structure and adjustment to long-run target: evidence from UK company panel dataf, Journal of Business Finance & Accounting, Vol. 28, pp. 175-98.*
33. Rajan, R. G. and Zingales, L. (1995), *What do we know about capital structure? Some evidence from international dataf, Journal of Finance, Vol. 50, pp. 1421-60.*
34. Ross, S. A. (1985), *Debt and taxes and uncertaintyf, Journal of Finance, Vol. 40, pp. 637-57.*
35. Serrasqueiro, Z. M. & Rego Rogao, M. C. (2009). " Capital structure of listed Portuguese companies, Determinants of debt adjustment". *Review of Accounting and Finance Vol. 8 No. 1, 2009. pp. 54-75*
36. Sappa, R,(2007)," Capital structure decisions: research in Estonian non-financial companies", *Baltic Journal of Management, Vol. 3, pp,55-70.*
- choicef, Research Paper No. 114, Universite of Geneve, Geneva, p. 38.
14. Gilson, S. C. (1997), *Transaction costs and capital structure choice: evidence from financially distress firmsf, Journal of Finance, Vol. 52, pp. 111-33.*
15. Graham, J. R. and Harvey, C. R. (2001), *The theory and practice of corporate finance: evidence from the fieldf, Journal of Financial Economics, Vol. 60, pp. 187-243.*
16. Hall, G. , Hutchinson, P. and Michaelas, N. (2000), *Industry effects on the determinants of unquoted SMEs capital structuref, International Journal of the Economics of Business, Vol. 7 No. 3, pp. 297-312.*
17. Hamada, R. S. (1972), *The effects of the firm s capital structure on the systematic risk of common stocksf, Journal of Finance, Vol. 27, pp. 435-52.*
18. Harris, M. and Raviv, A. (1991), *The theory of capital structuref, Journal of Finance, Vol. 46, pp. 297-355.*
19. Homaifar, G. , Zietz, J. and Benkato, O. (1994), *An empirical model of capital structure: some new evidencef, Journal of Business Finance & Accounting, Vol. 21, pp. 1-14.*
20. Hovakimian, A. , Opler, T. C. and Titman, S. (2001), *Debt-equity choicef, Journal of Financial and Quantitative Analysis, Vol. 36, pp. 1-24.*
21. Hovakimian, A. (2006). *Are Observed Capital Structures Determined by Equity Market Timing?f, Journal of Financial and Quantitative Analysis, Vol. 41, No. 1, pp: 221- 234.*
22. Karadeniz, E, Kandir, SY., Balcilar, M. BeyazitOnal, Y,(2009), "Determinants of capital structure: evidence from Turkish lodging companies", *International Journal of Contemporary Hospitality Management ,Vol. 21, No. 5, 2009, pp. 594-609*
23. John, K. (1987), *Risk-shifting incentives and signalling through corporate capital structuref, Journal of Finance, Vol. 42, pp. 623-41.*
24. Lasfer, M. A. (1995), *Agency costs, taxes and debtf, European Financial*

- determinants of capital structure choicef, Journal of Finance, Vol. 43, pp. 1-19.*
43. Vasiliou,D & Eriotis, N &Daskalakis,N;(2009) *The Journal of Qualitative Research in Financial Markets, Vol. 1 No. 2, 2009, pp. 85-96*
44. Viviani, Jean-Laurent,(2008), "Capital structure determinants: an empirical study of French companies in the wine industry", *International Journal of Wine Business Research, Vol. 20. pp 171-194.*
45. Welch, Ivo. (2004). *Capital Structure and Stock Returnsf, Journal of Political Economy, Vol. 112, No. 1, pp: 106- 131.*
46. Whited, T. (1992), *Debt, liquidity constraints, and corporate investment: evidence from panel dataf, Journal of Finance, Vol. 47, pp. 1425-60.*
47. Williamson, O. E. (1988), *Corporate finance and corporate governancef, The Journal of Finance Vol. 43, pp. 567-91,*
48. Zou, H. and Xiao, Z. J. (2006), *The financing behavior of listed Chinese firmsf, The British Accounting Review, Vol. 38 No. 3, pp. 239-58*
37. Shyam-Sunder, L. and Myers, S. C. (1999), *Testing static tradeoff against pecking order models of capital structuref, Journal of Financial Economics, Vol. 51, pp. 219-44.*
38. Stulz, R. M. (1990), *Managerial discretion and optimal financing policiesf, Journal of Financial Economics, Vol. 26, pp. 3-28.*
39. Tang, C. H. and Jang, S. S. (2007), *Revisit to the determinants of capital structure: a comparison between lodging firms and software firmsf, International Journal of Hospitality Management, Vol. 26 No. 1, pp. 175-87.*
40. Tarek I. Eldomiaty and Mohamed H. Azim, (2008), "The dynamics of capital structure and heterogeneous systematic risk classes in Egypt", *International Journal of Emerging Markets, Vol. 3, pp. 7-37*
41. Tarek I. Eldomiaty,(2007)," Determinants of corporate capital structure: evidence from an emerging economy", *International Journal of Commerce and Management, Vol. 17, pp. 25-43*
42. Titman, S. and Wessels, R. (1988), *The*

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی